

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ДИСЦИПЛІНАМ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «АРХІТЕКТУРА»

Кисельов В. М., Кисельова Г. В. (Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)

Зростання міжнародних академічних обмінів, яке спостерігається сьогодні, свідчить про відкритість нашої вищої освіти, об'єктивно сприяє підвищенню якості наданих освітніх послуг і зміцнює авторитет вітчизняних вузів за кордоном. Цей процес знаходить відображення і в нормативних документах системи вищої професійної освіти: нові акредитаційні показники діяльності українських ВНЗ враховують чисельність іноземних студентів, які навчаються за різними формами навчання. Навчання студентів іноземців в інституті супроводжує низка різного роду труднощів, які доводиться долати і самим студентам, і освітній установі. Перш за все можна відзначити відмінні особливості дисциплін спеціальності «Архітектура», що впливають на організацію навчального процесу. Серед них: предмети професійного спрямування (архітектурне та містобудівне проектування, архітектурне моделювання, ландшафтна архітектура та ін.) творчі предмети (малюнок, живопис та ін.) тісний зв'язок з розділами математики; висока насиченість формулами, кресленнями, діаграмами; сильні міжпредметні зв'язки; велика кількість курсових і практичних робіт; наявність навчальних і дослідницьких завдань, що вимагають вміння використовувати професійні комп'ютерні програми. Фундаментом, від міцності якого залежить успішність отримання іноземними студентами повноцінної освіти, звичайно, є рівень володіння мовою. Засобами для полегшення складнощів в створенні навчальних курсів можуть слугувати: *Різниця освітніх програм і навчальних планів вітчизняних і зарубіжних вузів.* Це актуально для студентів, які отримують другу освіту. У цій ситуації викладач повинен підготувати студентів до повторення пройденого - як в усній формі, так і на основі різних роздаткових матеріалів (Наприклад, стислого конспекту в електронному форматі). *Різниця форм і методів побудови самого навчального процесу.* Традиційна до останнього часу аудиторна форма навчання «крейда - дошка» («chalk and talk») в ситуації, що розглядається є недостатньою. Рівень вимогливості студентів іноземців часто буває вище, ніж у їхніх українських однолітків; зустрічаються учні, які просто не дозволять викладачеві рухатися далі, поки не розберуться з поточним матеріалом. Тому при плануванні навчального процесу треба резервувати аудиторний час на необхідні пояснення і обов'язково практикувати проведення індивідуальних або групових консультацій. Одним з основних елементів навчання є лекції. Хоча опитування

студентів АХІ показало, що вони на перше місце за значимістю ставлять практичні заняття. Природно, на цьому виді занять легше отримувати знання, так як саме на практиці вирішуються завдання, пояснюються важкі моменти теоретичного матеріалу і вся робота ведеться під керівництвом викладача. На лекції студент теж повинен працювати, а не пасивно конспектувати педагога або переписувати текст зі слайдів при читанні лекції в режимі презентації. Іноземним студентам, особливо першокурсникам, сприймати лекції «в чистому вигляді», як це підноситься українським студентам у вищих навчальних закладах, дуже важко. Можна піти легшим шляхом і поєднувати читання лекцій з практичним заняттям, в результаті заняття перетворюється на симбіозне створення, свого роду спрощена лекція або ускладнене практичне заняття. Читати класичні лекції іноземним студентам важче, ніж українським студентам. Після закінчення деякого часу іноземні студенти опановують навички конспектування усного мовлення викладача, що стимулює розвиток у самих студентів як письмового, так і усного мовлення. Практичні заняття мають не меншу навчальну функцію, ніж лекції. Форма проведення практичних занять може бути різною, але, як показує досвід, обов'язково на практиці потрібно усно спілкуватися зі студентами. Іноземним студентам обов'язково потрібна усна практика на профільних предметах.

Наявність спеціальних методичних матеріалів. Ведення конспектів лекцій і читання неадаптованих навчально-методичних матеріалів російською мовою представляє для іноземців труднощі. Наприклад, якщо навчання ведеться українською мовою, зустрічаються ситуації, коли «студенти просять допомоги викладача кафедри мовної підготовки розібратися у методичці і в інших посібниках, тобто перекласти з української на українську (спрощена), а викладач, не володіючи необхідними знаннями по спеціальному предмету, не можуть правильно коментувати викладені в методичних посібниках тексти». Як вихід з положення пропонується видання методичних посібників «з урахуванням специфіки мислення іншомовних студентів» і україно-англійських навчальних словників термінів за фахом. При навчанні іноземних студентів на нерідній для них мові вельми важливою стає проблема мотивації. Студентові постійно доводиться долати мовні та когнітивні труднощі, освоювати великий обсяг інформації. Для підвищення мотивації студентів іноземців необхідно адоптувати спеціалізовані предмети та залучати студентів до участі в конкурсах. Організація навчання іноземних студентів дисциплін за фахом у вітчизняних ВНЗ є комплексним завданням. Для її успішного рішення потрібні специфічні психолого-педагогічні умови, формування яких має спиратися на розуміння факторів, що впливають на адаптацію іноземних студентів до вітчизняної дидактичної системи, і облік характерних особливостей дисциплін.